

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Ba-midbar

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

n

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9964

עשרה: פה שלשים ומאה הקערה האחת
 כסף ושבעים המזרק האחד כל כסף הכלים
 אלפים וארבע מאות בשקל הקדש:
 פו כפות זהב שתיים עשרה מלאה קטרת
 עשרה עשרה הכף בשקל הקדש כל זהב
 הכפות עשרים ומאה: פו כל הבקר
 לעלה שנים עשר פרים אילם שנים עשר
 כבשים בני שנה שנים עשר ומנחתם
 ושעירי עינים שנים עשר לחמאת: פח וכל
 בקר זבח השלמים עשרים וארבעה פרים
 אילם ששים עאדים ששים כבשים בני
 שנה ששים זאת חנכת המזבח אחרי המישח
 אתו: פט ובבא משה אל אהל מועד
 לדבר אתו וישמע ארץ הקול מדבר אליו
 מעל הכפרת אשר ער ארץ העדת מבין
 שני הכרבים וידבר אליו:

מפסוד

קע"ז עמוס עמוס כ"ב סימן: וכפסוד כשופטים וד' איש אחד - כסימן י"ג

פ פ פ

ח א וידבר יהוה אל משה לאמר:
 ב דבר אל אהרן ואמרת
 אליו בהעלותך ארץ הנגב אל מול פני
 המטרה

בימא דרביא ותייהמן רב רבי ישראל מוניסי
 כספא תרתא עשרי מורקא בספא תרין
 עשר בזיכי דדהבא תרתא עשרי:
 פה מאה ותלתין סלעין הנה מתקלא
 דמניסתא חדא דכספא ושבעין דמורקא
 וז' כל כסף מניא תרין אלפין וארבע
 מאה בסלעי קודשא: פו בזיכי דדהבא
 תרתא עשרי מלון קטורת בוסמיא מתקל
 עשר סלעין הוי מתקלא דבזיכא בסלעי
 קודשא כל דהב בזיכא מאה ועשרין:
 פו כל תורי לעלתא תרין עשר תורין
 דכרין תרי עשר אימרי בני שנה תרי עשר
 ומנחתהון וצפורי בר עי תרי עשר
 לחמאתא: פח וכל תורי לנכסת קודשא
 עשרין וארבעה תורין דכרין שתין גדין
 שתין אימרי בני שנה שתין דא חנוכרת
 מדבהא בתר דרביא ותייה: פט וכד
 עליד משה למשכן ומנא למלא עמיה
 ושמע ירמלא דמתמליל עמיה מעלון
 כפורתא די ער ארונא דסדרותא מבין
 תרין פרוביא ומתמליל עמיה:

פ פ פ

א ומליל יי עמי משה למימר:
 ב מליל עמי אהרן ותימר
 ליה

רשיי

זמן לא כל לומר כיום האשה חללה ל מר שנושח ביום כשהוא אומר (ויקרא) כיום משחוחותו למדת שנושח כיום וזהו ל כיום האשה
 איתו כיום שנושח הקריש: קערה כסף שהיא עשרה (ספרי מר שרבה) הסהם שהתנדבו ולא ירע בהם פסול.
 (פה) שלשים ומאה הקערה האחת וגו'. מה תלמוד לומר לפי שחומר שלשים ומאה עסקלה ולא פירש בחיוב שקל לכל חור
 ומנחה כאן וכלל בכלל כל כסף הכלים כשקל הקדש: כל כסף הכלים וגו' (ספרי) למד שהיו כללי המוקדש מוכוונים כשקלן שוקלן
 אחד אחד ושוקלן כלן כאחת לא רכס ולא נעט: (פו) כפות זהב שתיים עשרה. למה נחמד לפי שחומר כף אחת עשרה וזה כתיב
 טל

מנכסיה בכרבי ישראל פיילי דכספ תרמיטרי כל קביל תריטר שבטיא מוארקי דכספ תריטר כל קביל נשיארה דכמי
ישראל בזיבי דהכסא תריטר כל קביל תריטר מזליא : פה מאה ותלתין סלעין הו מתקלא דפילתא ברא דכספא
כל קביל שנין דתנה יוכבד כד לילת נח משה ושוכעין סלעין הו מתקלא דמוורמאי חד כל קביל שוכעין סבי
פנהרין כפא כל כספ מנא תרין אלפין וארבע מאה סלעין בסלעי בית קודשא : פו בזיבי דהכסא תריטר כל
קביל בכרבי ישראל מלון קטורת בוסמין טבין מתקל אשר סלעין דהיה מתקלא דכויכא בסלעי בית קודשא כל
קביל עשירמא דכרוא כל דהב בזיכא מאה ועשרין כל קביל שניא דתני בהון משה נביא : פו כל תורי לעלתא
תריטר תורי לרב בית אבא דיכרא דיקרין תריטר מטול דהוקדוון תריטר בכרבי ישמעאל אמרין בני שנה תריטר מטול
דיהוקדוון תריטר בכרבי פרס ומנתההון מטול דיעדי כפנא מו עלמא וצפירי עזין תריטר לחטאתא מטול לכפרא על
הזכי תריטר שבטיא : פח וכל תורי לנגסת קודשא עשרין וארבע תורין כל קביל עשרין וארבע מטותא
דיכרין שמון כל קביל שמון שנין דתני יצחק כד יליד ית יעקב ברמי שמון כל קביל שמון אפין דכרבת כהניא אימרין
בני שנה שמון לכפרא על שמון ריבון דישאל דא תנובת רבות מדכחא בזימא דכרבי יהיה : פט וכד עליל משה
למשבו ומנא למקלא עמיה ושבע ית קל רחא דמרתמליל עמיה כד נחית מן שמי שמנא עילבי בשוקתא דער
ארוניא דספרותא סבין תרין דרוביא ומתקן תנה דברא מתפליל עמיה :

פ פ פ

א ומליל : עם משה למימר : ב מליל עם אהרן ומימר ליה בזמן אדלקותה ית בזיביא כהן קביל
מרתא יהון מעתרין שבעתי בזיביא תלת לקביל רות מערבא ותלת לקביל רות מדינתא ושביעא

במצינאה

ד' ע"א

אלזהס ומסקלה עשרה שקלים של כסף או אינו אלף כף אחת של כסף ומסקלה עשרה שקלים ומסקלה זהס אין ומסקלם שום לשלכסף ת' לעשות
זהס שלזהס היו (ספרי) : (פט) ובכא משה שניכתיזהס המכתיזהס זה את זה שלישי בא והכריע ביניהם כתוב אחד אומר
(ויקרא א) וידבר ה' אליו מאהל מועד והוא חוץ לפרות וכתוב אחד אומר (שמות ב) ודברתי אתך מעל הכפרת באזה והכריע ביניהם
משה בא אל אהל מועד ושם שומע את הקול הפה ועל הכפרת וזכין שני הכרוכים הקול יוצא מן השמים לבין שני הכרוכים ומס יאל לאהל
מאעד : מדבר . כמו מתדבר כבודו של מעלה לומר כן מדבר כינו לבין ענינו ומשה שומע אליו (ט) וידבר אליו (ספרי)
למעט את אהרן מן הדברות : וישמע את הקול . יכול קול נזוף ת' ל' את הקול הוא הקול שדבר' עניו כמיני וכשמיניע לפתת היה כנסת ולא
היה יוצא חוץ לאהל (במדבר רבה) : חסלת פרשה נשא

(כ) בהעלותך : למה נסמכה פרשת המורה לפרשת הנשיאים לפי שכשראה אהרן חסות הנשיאים חלשה דעתו כשלא היה
עומם כחמוכה לאה הוא ולא שבתו אחר לו קב"ה מיד שלך גדולה משלהם שאתה מודליק ומטיב את הנרות :
בהעלותך . על שם שהלכ עולה כתיב בהדלקתן לשון עלייה שרץ להדליק עד שתבא שלהבת עולה מאליה ועוד דרשו דכותינו כאלף
שעלה

באר רחובות דקדוקי רש"י

(ט) משה דאיכא למטעי ולומר הדגשתך הדלת כמלת מדבר מורה חסרון מ"ן ונחלת מן וכלא כתיב מן דכר והיה א"כ פועל יוצא
והיה משמע שהקוס כ"ה היה מיוחד בדבור אל משה כדבר איש אל רעהו ואין זה כבודו של מעלה לכן קאמר רש"י כמו חת דבר אור"ל
דגשתך הדלת כמלת מדבר מורה חסרון ת' וסימן התפעל וענינו שפועל כענינו מתדבר (ער חעט קוט ורן זעלסין) ומשה ענינו
מאלו כי קוש השמיעה היא לאונקיה ועין כפ' כ' תשא כד"ה ודבר וכתחילת פ' ואת הכרכה כד"ה נודכרותיך :

(ה) לדעת

רשבים

(ג) בהעלותך וגומר לפי שזלאתך תדיר היא זו הוכיחו כאן . חף על פי שכל זלאתך המושפן נגמרה מלאתך הדלקת המורה
(לא) נגמרה י' תורה היא . אל מול פני המורה . היה משה ראשי הפתילות של כל שבעת הנרות
להאיר

מכלל יופי

(פט) (מדבר אליו) : משפטו מחדבר : מהכלי שדולקת בו תקרא גב כו נר וכן
הדולקות הקרא נר והכלי שדולקת בו תקרא גב כו נר וכן
(א) (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ)

ואת

ליה באד קותך ית-בוצינא לקביל אפי
 מנתא יהון מנתרון שבנא בוצינא :
 ג ועבר בן אהרן לקביל אפי מנתא
 אדליק בוצינא כמא דפקיד יי ית-משה :
 ד ודין עובר מנתא נגידא דהב עד-
 שידה עד-שושנה נגידא היא כחונא די
 אחוי יי ית-משה בן עבד ית-מנתא :
 ה ומליל יי עם-משה למימר : ו קרב
 ית-לינאי מנו בני ישראל ותרבי יתהון :
 ז וכדין דעביד להון לדנואיהון אדי
 עליהון מנא דחטאתא ויעברון מספר על-
 כל-בשרהון ויחורון לבושיהון וידכון :
 ח ויסבון תור בר-תורי ומנחתיה סולתא
 דפיקלא במשה ותור-תנין בר-תורי תסב
 לחטאתא : ט ותקריב ית-לינאי קדם
 משכן זמנא ותכנוש ית-כל-כנשתא דכני
 ישראל : י ותקריב ית-לינאי קדם יי
 ויסמכון בני-ישראל ית-ידיהון על-לינאי :
 יא ויריס אהרן ית-לינאי ארמא קדם יי
 מן בני ישראל ויהון למפלח ית-פולחנא
 בני : יב ולינאי יסמכון ית-ידיהון על-ריש
 תוריא ויעביד ית-חד חטאתא וית-חד
 עלתא קדם יי לכפנא על-לינאי :
 יג ותקיס ית-לינאי קדם אהרן וקדם
 בנוהי ותריר יתהון ארמא קדם יי :
 יד ותפריש ית-לינאי מנו בני ישראל
 ויהון כשמשין קדמי לינאי : טו ובת-
 בן זעלון לינאי למפלח ית-משכן זמנא ותרבי יתהון ותקיס יתהון ארמא :
 טז

המנחה יאידו שבעת הפרות : ג ונעש בן
 אהרן אל-מול פני המנורה העלה נרתיה
 כאשר צוה יהוה את-משה : ד וזה מעשה
 המנורה מקשה וזהב עד-ירקה עד-פרחה
 מקשה הוא כמראה אשר הראה יהוה את-
 משה בן עשה את-המנרה : פ
 ה וידבר יהוה אל-משה לאמר :
 ו קח את-הלויים מתוך בני ישראל
 וטהרת אתם : ז וכה-תעשה להם לטהרם
 יהוה עליהם מי חטאת והעבירו מעל על-
 כל-בשרם וכבסו בגדיהם וטהרו :
 ח ולקחו פר בן-בקר ומנחתו סלת בלולה
 בשמן ופר-שני בן-בקר תקח לחטאת :
 ט והקרבת את-הלויים לפני אהל מועד
 והקהלת את-כל-עדת בני ישראל :
 י והקרבת את-הלויים לפני יהוה וסמכו
 בני-ישראל את-ידיהם על-הלויים : יא והניף
 אהרן את-הלויים תנופה לפני יהוה מאת
 בני ישראל והיו לעבד את-עבדת יהוה :
 יב והלויים יסמכו את-ידיהם על ראש
 הפרים ועשרה את-האחד חטאת ואת-
 האחד עלה ליהוה לכפר על-הלויים :
 יג והעמדת את-הלויים לפני אהרן ולפני
 בנוי והנפת אתם תנופה ליהוה : יד והבדלת
 את-הלויים מתוך בני ישראל והיו ליהוה :
 טו ואחרי-כן יבאו הלויים לעבד את-אהל
 מועד

ט

טז

במציגתה : ג ועבר בן אהרן כל קביל אפי קנרתא אדליק בויציקתא היקמא דפקיד יי גרת משה : ד ונתן עמו
 קנרתא מינא קשיא דדהב עד פסיס דידה נעד שוישנקהא עובד אימון קקורקמא היא מתעבדא הי קהיוו דאחא ית משה
 היקדון עבר בצלאל ית קנרתא : ה ומליל יי עם משה למיטר : ו קרוב ית לינאי מנו בני ישראל וחרבו יתהו
 ו יקדון פעביר להון לבנאיהון אפי עליהון מוא דחטאקא ועקרונ זלב עד כל בשרהון ויתגורון לבושיהון ונדמו
 בארבעין טוין דמאי : ח ויסכון חור בר חורי ומנהתיה סולתא פתיא במשה ויתא וחור גנני בר חורי פסב
 לתטאקא : ט ותקריב ית לינאי לקדם משפון זקא ותכנוש ית כל בנישתא דבני ישראל : י ותקריב ית
 לינאי קדם יי ויסכרון בני ישראל ית ידהון על לינאי : יא ויריס אהרון ית לינאי ארמא קדם יי מן בני ישראל
 ויהון למפלח ית פילחנא ביי : יב ולינאי יסקרון ית ידהון על ריש חורי ועיבד ית חד סטאקא וית חד עלקא
 קדם יי לבקרא על לינאי : יג ותקיס ית לינאי קדם אהרון וקדם בניו ותריס יתהון ארמא קדם יי : יד ותפרש
 ית לינאי מנו בני ישראל ויהון משמשיין קדמי לינאי : טו ומן כתר קדון יי עלרו לינאי למפלח פולחן משפון

זכנא

רשיי

שמעלה ביתה לפני המורה שעליה הכהן עומד ומטיב : א אל מול פני המנורה . אל מולכר האמונעי שאינו בקיטם חלל בגוף של עבודה :
 יאירו שבעת הגדות : טסה שעל שש הקנים שלשה המזרחיים פונים לחול האמונעי הפתילות שבהן וכן שלשה המערביים ראשי הפתילות
 לחול האמונעי ולמה כדו שלא יאמרו לאורה הוא נרין : (ג) ויעש בן אהרון . (ספרי) להגיד שכוו של אהרון
 שלא טיה . (ד) וזה מעשה המנורה . (שם) שהיה הקב"ה באכבע לבי שנתקשה בה לכך לאמר מה : מוקשה . כטר"ן
 כל ג' ולזון דא לרא נקשן (דניאל ה) עשת של ככר זה היה ומקיס בקורנס וחותך ככסיל לפסט איכריה כתקון ולא נעשית איכריס איכריס
 על ידי חכור (ה) : עד ירכה עד פרהה . ורכה היא השידה שעל הרגלים חלול כדרך עבודות כסף שלפני השמים . עד ירכה עד
 פרהה . כלומר גופה של מנורה כולה וכל התלויה : עד ירכה . שהיא חסר גדול : עד פרהה . שהוא מעשה דק שבה הכל
 מקשה ודרך עד לשמש כלשון זה כמו (שופטים טו) מגדישועד קלה ועד כרסוית (כ) : כמראה אשר הראה וגו' . כתבנית
 אשר הראה בהר כמו שאלמר (שמות כה) וראה ועשה כתבנית וגו' : כן עשה את המנורה . מי שעשה וי"א על ידי הקב"ה נעשית
 מאליה : (ו) קח את הלחים . קסם כדברים אשר יכנסו שתוכו להיות שמשים לקיס : (ז) הזה עליהם מי חטאה . שלא פיר
 הפרה מפני טחיל מתיס טכהס : זה עבירו הער . מאלתי כדברי רבי משה הדרשן לפי שנתנו כפרה על הכבוד ששמו ע"א והיא קרויה
 זכתי מתיס והמנורה קרוי מת הוקיס תגלות כמנורעים : (ח) ולקחופר בן בקר . והוא עולה כמו שכתוב ועשה את האחד
 עולה והוא קרבן כבוד בוג"א : ופר רשני . (ת"ב) מה ת"ל שני לוטר לך מה עולה לא לאכלת אף שטאת לא לאכלת (ע"כ דברי ר"מ)
 וכו' יש סוף לכדון בת"כ ואומר אני שהורית ענה היתה שעיור היה להם להביא לחטאת ע"א עם פר העולה : (ט) והקהלת
 את כל עדת . לפי שהלויים נתנים קרבן כפרה פתיהס יכחו ויעמדו על קרכנס ויסומו וידהס עליהס : (יא) והניף אהרון
 את הלויים תגופה . כדרך שאסע ועורע טעון תגופה חי . שלשתנופות אחרו כפרה זו הראשונה לכתי קהת לכן כאלו סס (כמדבר ו)
 והי

באר רחובות דקדוקי רשיי

- (א) לדעת רש"י כמלת מקשה הוא השורש גקט כמו שמכיר רש"י רחיה מן דא לרא נקשן ונפלה [המ"ן] בתחילת השורש כדגיה על הרוח
 והמ"ס בתחילה היא לתואר הפסוק והמ"א כסוף הוא לנקבה אבל לדעת המדקדקים כמלת מקשה הוא השורש קשה והמ"א
 דכסוף שרשית היא מעשה מקשה (הארעי ארבייט) :
- (ב) משום דמלת עד עניינה לשמש השגת האקדמו עד ערכו השגת נכונות המוקס כמו עד פה תבוא ושני עניינים לא יתכנו כאלן
 לכן הוזהר רש"י לומר כי גם מדרך התקרא לשמש מלת עד תמורת מלת סין ובאלו בתיב בן ירבה ובין פרסה ועל דרך זה
 ע"ד רש"י ועד קמה ועד ברסוית בלובותיב סין קמה ובין ברסוית :

רשבים

לח"ה אל המולקן : (א) והעמיתו . ויעבירו . אבל והעבירו הוא לשון מויכמו והעפיתו אל' : (ג) והכמת אותם אהרן
 כימפס תחילה ואחר כך משה :

מכלל יופי

ראויה להדגש לולא שחיא גרומת והטית בפחח כמו שכתב
 בצווי והטית והחליפו שמלותיכם ובשנקמצה הוא מפני
 ההפסק שבו חסגול ותחת הטית כי קום פתח
 לתקן
 מאת ערתיא ויחבלי שמושימין עליו את הגר נקרא על
 שכו מנורה וזה מעשה המנורה : (ד) (ותקרו) . עבר
 צובגין המשעל להסגול בוקום פתח ביה הא
 והקרה

מועד וטהרת אתם והנפת אתם תנופה :
טו כי נתנים נתנים המה לי מתוך בני
ישראל תחת פטרת כל-זהם בכור כל-
מבני ישראל לקחתי אתם לי : יז כי לי
כל-בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום
הכתי כל-בכור בארץ מצרים הקדשתי
אתם לי : יח ואקח את-הלויים תחת כל-
שני בכור בבני ישראל : יט ואתנה את-הלויים
נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל
לעבד את-עבדת בני-ישראל באהל מועד
ולכפר על-בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל
גוף בגשת בני-ישראל אד-הקדש :

כ ועש משה ואהרן וכל-עדת בני-ישראל
ללויים ככל אשר-צוה יהוה את-משה ללויים
כז-עשו להם בני ישראל : כא ויתחטטאו
הלויים ויכבסו בגדיהם ונגף אהרן אתם
הנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן
לטהרם : כב ואחר-כן באו הלויים לעבד
את-עבדתם באהל מועד לפני אהרן ולפני
בניו כאשר צוה יהוה את-משה על-הלויים
כג עשו להם : ס כג וידבר יהוה אל-
משה לאמר : כד זאת אשר ללויים מבין
חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבא
צבא בעבדת אהל מועד : כה ומבין חמשים
שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד :
כו ושרת את-אחיו באהל מועד לשמר
משמרת ועבדה לא יעבד ככה תעשה
ללויים במשמרתם : פ א וידבר יהוה

אל

טז ארי אפרשא מפרשין אנון קדמי מנו
בני ישראל חלף פתח כל-ולדא בוכרא
כולא מבני ישראל קריבת יתהון קדמי :
יז ארי דילי כל-בוכרא בבני ישראל
באינשא ובבעירא ביומא דקטלית כל-
בוכרא בארעא דמצרים אקדשית יתהון
קדמי : יח וקריבית ית-לינאי חלף כל-
בוכרא בבני ישראל : יט ויהבית ית-
לינאי מסירין לאהרן ולבנוהי מנו בני ישראל
למפלא ית-פולחן בני-ישראל במשבן זמנא
ולכפרא ער-בני ישראל ולא יהי בבני
ישראל מותא במקרב בני-ישראל לקודשא :

כ ועבד משה ואהרן וכל-כנישתא דבני-
ישראל ללינאי ככל דפקיד יי ית-משה
ללינאי כז-עבדו להון בני ישראל : כא
ואדכיאוו לינאי ותרובו בשיהון וארים אהרן
יתהון ארמא קדם יי וכפר עליהון אהרן
לדכואיהון : כב ובתר-כן עלו לינאי
למפלא ית-פולחנהון במשבן זמנא קדם
אהרן וקדם בנוהי כמא דפקיד יי ית-משה
על-לינאי כז-עבדו להון : כג ומליל יי
עס-משה למימר : כד דא דילנאי מבר
חמש ועשרין שנין ולעלא ייתי לחילא חילא
בפולחן משבן זמנא : כה ומבר חמשים
שנין יתוב מחיל פולחנא ולא יפלא עוד :
כו וישמש עס-אחזיהי במשבן זמנא
למטר מטרא ופולחנא לא יפלא כדן תעביד
ללינאי במטרתהון : א ומליל יי עס-משה

במדברא

שלישי

ומנא ותדבי ותהון ותריס ותהון ארמא : טז ארום מפרשא מפרשין היגון קדמי מגו בני ישראל חוליה פתח כל
 עולא ברבויא בלהון דמבני ישראל קריבית ותהון קדמי : יז ארום דילי קל בוכרא בבני ישראל באינשיא
 ובכעירא בייקא דקטלית כל בוכרא בארעא דמצרים אפרשיר ותהון קדמי : יח וקריבית ית ליווא וגו' :
 יט ויהבית ית ליואי יהיבין לאתרו ולבניו מגו בני ישראל למפלח ית פולחן בני ישראל במשבו ומנא ולמפרא
 על בני ישראל ולא יהי בבני ישראל מותא מותא פומן מקרב בני ישראל לקודשא : כ ועבד משרה ואתרו וכל כנשחא
 רבני ישראל ליואי יהי בכל מה דפקיד : ית משה על ליואי שבדון עבדו להון בני ישראל : כא ואידיכיא ליואי
 ואתרו לבושיהון וארים אתרו ותהון ארמא קדם : וכפר עליהון אתרו לבכואיהון : כב ומבחר פרוי אעלד ליואי
 למפלח ית פולחנהון במשבו ומנא לקדם אתרו ולקדם בניו יהי קמא דפקיד : ית משה על ליואי היבדון עבדו להון :
 כג ומליל : ית עם משרה למימר : כד דא אחתותא די ליואי דלא מופקליון במופקוהון ברם מבר עשרין
 ותמש שנין ולעילא יתי לתילא חילא בפולחן משבו ומנא : כה ומבר חמשין שנין יתוב מחיל פולחנא ולא
 יפלח הוב : כו וישמש עם אחוי במשבו ומנא למטר מטרא דפולחנא לא יפלח היבדון פועבד ליואי במשבתהון :
 א ומליל : ית עם משה במדברא דסיני בשמא תמא דגומן מפקוהון בארעא דמצרים ברחא קדמא דלמימר :

ויעברון

רשי

וכיו לעבוד את עבודת ה' לפי שבנות קדש הקדשים עליהם הארון והשלחן וגו' השכייה לבני גרשון לכך נאמר בס תנופה לה' שאף
 עליהם היתה עבודת הקדש וריעות וקרשים (ג' דאלו קרשים עיד משא בני זוררי) כנראות בבית קדש הקדשים והשלשית לבני
 זוררי : (ו) נתונים נחונים - נתונים למשא נתונים לשיר : פטרת - פתיחת : (ז) כי לי כל בכור - שלי היו
 הכנורות כקו הדין שהנתי עליהם בין כנורי מזרים : לקחתי אותם לי - עד שטעו בעגל ועבשו ולקחתי את הלויס : (יט) ואחנה
 אגו' - חמשה פעמים נאמרו בני ישראל במקרא זה להודיע חבתן שנכפל אזכרותיהן במקרא אחד כמנין חמשה חומשי תורה וכן
 ראיתי כ"ר : ולא יהיה בבני ישראל נגף - שלא ינטרכו לבגת אל הקדש שאם יגשו יהיה נגף : (כ) ויעש משה ואהרן
 וכל עדת וגומר - משה העמידן ואהרן הניפו וישראל סמוכו את ידיהם : (כב) כאשר צוה ה' בן עשו - להגיד שכה העושי
 והנעשה כהן שאחד מהם לא עכב : (כד) זאת אשר ללויים - שנים פוסלים בהם ואין המומין פוסלים בהם : (כז) מוכן חמוש
 ועשירים : ומקום אחר אומר מוכן שלשים שנה כינר (חולין כז) מוכן כ"ה בח ללמוד הלכות עבודה ולומד חמש שנים וכן ל' עובד
 מוכן לתלמוד שלא ראה סימן יפה כמשתנו בחמש שנים טוב אינו רואה : (כה) ולא יעבוד עגד - עבודת משא ככתף חבל
 חודר הוא לכעילת שערים ולשיר ולטעון עגלות וזהו שרת את אחיו עם אחוהו כתרנומו : (כו) לשמור משמרת - לחנות סביב
 לאהל ולקיים ולהוריד בשעת המסעות : (א) בחדש הראשון - פרשה שבראש הספר לא נאמרה עד אייר למדת (פסחים פ"ק
 ספרי) שאין סדר מוקדם ומאוחר בתורה ולמה לא פתח כוונתו שיהא גמולן של ישראל שכלת' שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלת

מפח

רשבים

(כא) ויתחטאו - כדכתיב לעיל הזה עליהם נוי חטאת : (כד) זאת אשר ללויים - מזה חדשה שעדיין לא נאמרה שכל
 מדבר סיני ופרשת נשא לוי הקב"ה למנותם מוכן שלשים עד כן חמשים שנה : לעבוד ולמשא - לשאת את הימשכן - ועתה כפרה וזכא
 לפרש מנות עבודת משמרת חשכן אשר חמש שנים לפני השלשים שנה שאינו ראוי למשא יהא ראוי ומנווה לשמירת משכן וכלו :
 ומכן חמשים ומעלה שאינו ראוי לעבודת משא - יהא מנווה לעבודת שמירה כמו שפרש והולך - מוכן עשרים וחמש שנה ומעלה יהא לנכח
 נכח בעבודת אהל מועד : תלאת שפירה כמו שפרש לפנינו - ושרת את אחיו לשמור משמרת - ומכן חמשים טוב מלכא העבודה
 של משא - כדכתיב כפרשיות של מעלה מוכן שלשים ועד כן חמשים - לא יעבוד עגד - בעבודת משא - אלא ושרת את אחיו - על
 שניהם הוא עוסק - כן חמש ועשרים ועד כן שלשים ומכן חמשים ומעלה שאינם כפסלו ומעבודת משא ומה יעשו ושרת זה וזה את אחיו לשמור
 משמרת ועבודת משא לא יעבוד : (כו) ככה תעשה ללויים כמשמרתם חמש שנים לפני השלשים חמשים והיו (ומחמשים יהיו) מנויים

כמשמרת

מברל יופי

לחקון הקריאה : (יז) (ביום הכתי כל בכור) - פירוש בעת כי יאמרו על הער :
 (כד) מוכן חמש ועשרים שנה - הטעם שיקא להקבל כנקהלים בעבודת אהל מועד לראות עבודתם כדי שילמד

הפסח